

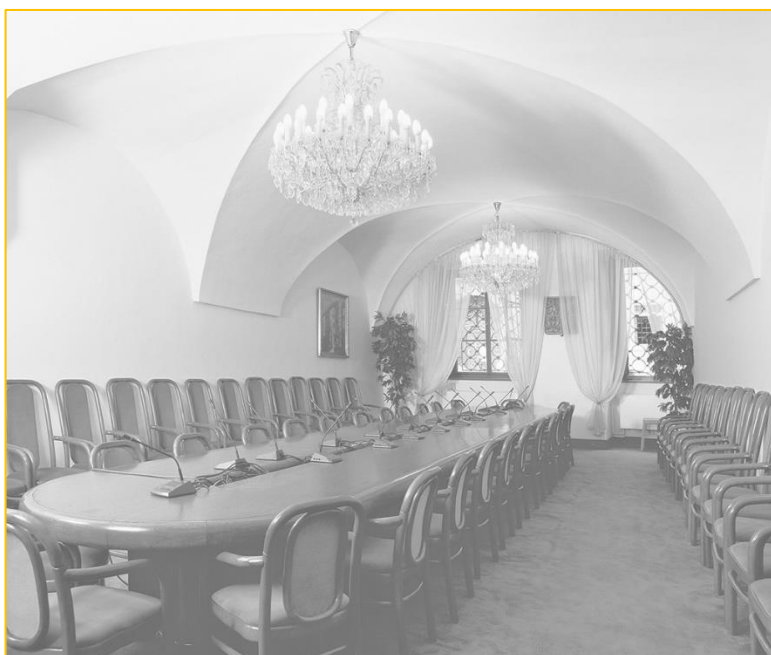
POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

STANOVISKA

Právní úprava odměňování zaměstnanců NKÚ

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu
na vydání zákona, kterým se mění zákon
č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu,
ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 236),
s právem EU

Informační podklad č. 0236
červenec 2018
autor: Darina Nezkusilová

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: STANOVISKA
Název: Právní úprava odměňování zaměstnanců NKÚ	Typ řady: online
Autor: Nezkusilová, D.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4
Číslo: Stanovisko č. 0236	První vydání řady: říjen 1998
Datum: červenec 2018	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Klíčová slova:	Zaměření: stanoviska kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU
NKÚ; Odměňování zaměstnanců; Platový řád	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 236), s právem EU

Úvod:

Navrhovaná právní úprava určuje nový způsob odměňování zaměstnanců Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ), jež by se nově kromě zákoníku práce mělo řídit i Platovým řádem NKÚ vydaným jeho prezidentem po schválení rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Za tímto účelem se navrhovanou právní úpravou mění § 46 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů. V současné době se odměňování zaměstnanců NKÚ řídí zákoníkem práce a nařízením vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. To by se podle návrhu zákona změnilo a platové poměry zaměstnanců NKÚ včetně odměn z dohod konaných mimo pracovní poměr by se vedle zákoníku práce řídily platovým řádem, jakožto vnitřním předpisem NKÚ. Deklarovaným cílem navrhované právní úpravy je dosažení srovnání výše odměn zaměstnanců NKÚ a státních zaměstnanců ve služebním poměru.

Stanovisko PI:

Ve vztahu k otázkám odměňování zaměstnanců (včetně zaměstnanců ve veřejných službách) zakotvuje právní úprava EU především zásadu rovného postavení v zaměstnání či povolání a s tím souvisejícího zákazu diskriminace. V primárním právu EU je výslovně zakotvena také zásada stejného odměňování mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci (čl. 157 SFEU).

V důvodové zprávě k návrhu zákona je uvedeno, že navrhovaná právní úprava má mimo jiné sloužit i k tomu, aby se vyrovnaly neodůvodněné rozdíly v odměňování zaměstnanců NKÚ a dalších zaměstnanců veřejné správy, kteří jsou ve služebním poměru a jsou odměňováni v režimu zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, vydaného k jeho provedení. Navrhovatelé v důvodové zprávě argumentují tím, že nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců bylo již několikrát novelizováno za účelem zajištění konkurenceschopnosti státní služby v oblasti odměňování zaměstnanců a podpory jejich dlouhodobé motivace. Vzhledem k tomu, že u nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě obdobná novelizace provedena nebyla, došlo podle navrhovatelů k platovému znevýhodnění v řádu tisíců korun u zaměstnanců veřejné správy zařazených do 12. a vyšší platové třídy, mezi nimiž jsou i zaměstnanci NKÚ.

K otázkám rovnosti odměňování a výkladu zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci se vyjádřil Soudní dvůr Evropské unie (SDEU), a to např. ve věci C-381/99¹, v níž stanovil následující kritéria pro posuzování práce stejné hodnoty:

- a) Povaha činností, které jsou zaměstnanci svěřeny v rámci jeho pracovní náplně;
- b) Kvalifikační předpoklady pro výkon práce;
- c) Pracovní podmínky.

¹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. června 2001, věc C-381/99, Susanna Brunnhofer v Bank der österreichischen Postsparkasse AG, dostupný na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61999CJ0381>

Je tedy v souladu s právem EU, aby zaměstnanci NKÚ i ostatní zaměstnanci veřejné správy měli zakotveny stejné zásady pro odměňování, resp. aby jejich odměna za práci byla nastavena ve stejné výši.

Judikatura SDEU² dále v oblasti odměňování za stejnou nebo rovnocennou práci uznává tzv. princip jednoho zdroje, podle něhož povinným subjektem, jenž musí zajišťovat rovné odměňování, není pouze vlastní zaměstnavatel, ale také subjekt, který je za nerovnost odpovědný a může rovné zacházení zajistit. U zaměstnanců ve veřejné správě je tímto subjektem stát. Zaměstnanci ve veřejné správě, kteří jsou všichni odměňováni z jednoho zdroje – ze státního rozpočtu, musí být proto z pohledu rovného odměňování posuzováni společně. Tento princip navrhovatelé správně zmiňují v důvodové zprávě k návrhu zákona.

Vydání platového řádu za účelem provedení úpravy platových poměrů zaměstnanců NKÚ tedy není v obecné rovině v rozporu s právem EU. Právo EU totiž členským státům neurčuje, jakou formu má mít právní předpis upravující odměňování zaměstnanců ve veřejných službách. Platovým řádem schvalovaným rozpočtovým výborem se ostatně již nyní řídí např. odměňování zaměstnanců Kanceláří Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR. Komory Parlamentu ČR na rozdíl od NKÚ nejsou organizačními složkami státu, ale podle § 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, mají obdobné postavení jako organizační složky státu a jejich zaměstnanci jsou také odměňováni ze stejného zdroje – ze státního rozpočtu.

Návrh platového řádu NKÚ není přílohou návrhu zákona. Z návrhu zákona tedy nelze přímo dovodit, na jaké úrovni by měly být platy zaměstnanců NKÚ zakotveny v nově navrhovaném režimu a do jaké míry by se tedy výše odměn zaměstnanců NKÚ odchýlila od stávajícího stavu. Vlastní textace návrhu zákona také neobsahuje údaje o tom, jakým způsobem či podle jakých kritérií nebo v jakém složení bude podle platového řádu NKÚ stanoven plat jeho zaměstnanců či odměna z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Lze předpokládat, že odměňování zaměstnanců NKÚ bude i nadále postaveno na obdobném principu, na jakém je aktuálně založeno odměňování všech zaměstnanců ve veřejné správě, tj. fixní plat (dle platových tříd) + pohyblivá složka + příplatky + případné odměny. Logicky přitom nebude možné překročit rozpočet schválený na platy zaměstnanců NKÚ pro příslušný rok.

Z důvodové zprávy lze spíše dovodit, že by se mělo jednat především o „dorovnání“ neospravedlnitelných rozdílů ve výši odměňování zaměstnanců NKÚ a státních zaměstnanců ve služebním poměru, které je nyní podle navrhovatelů dáno v neprospěch zaměstnanců NKÚ. Za těchto okolností by navrhovaná právní úprava byla slučitelná s právem EU. Zároveň pokud by však odměňování zaměstnanců NKÚ i za schválení rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (tedy v souladu s většinovou politickou vůlí v daném okamžiku) výhledově vysoce přesáhlo jinak běžnou úroveň odměňování ostatních zaměstnanců veřejné správy, kteří mají obdobnou kvalifikaci a vykonávají obdobné pracovní činnosti, pak by navrhovaná právní úprava mohla založit rozpor s právem EU. Návrh zákona tak, jak je předložen tuto možnost nevylučuje. Z tohoto hlediska by proto bylo vhodné, aby alespoň základní obsahové náležitosti platového řádu zaměstnanců NKÚ byly zakotveny na zákonné úrovni.

² Např. Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 2002, věc C-320/00, A. G. Lawrence and Others v Regent Office Care Ltd, Commercial Catering Group and Mitie Secure Services Ltd., dostupný na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62000CJ0320>

Vydání platového řádu NKÚ je v zásadě v souladu s právem EU, nicméně odměňování jeho zaměstnanců podle platového řádu musí být v souladu se zásadou rovného postavení v zaměstnání (včetně rovnosti odměňování) zakotvenou na úrovni EU.

Závěr:

Navržená úprava je v zásadě slučitelná s právem EU.

Tento informační podklad je zpracován k uvedenému číslu sněmovního tisku a nereflektuje eventuelní pozdější pozměňovací návrhy.

Materiál byl Parlamentním institutem zpracován na základě usnesení organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 168, II. volební období.